

▲ Naaldhout wordt over het algemeen hoogwaardiger toegepast dan loofhout. (foto: Anne Reichgelt)

Meer hoogwaardig gebruik van Nederlands hout

WAGENINGEN - In de Bossenstrategie staat de ambitie hout uit Nederlandse bossen zo hoogwaardig mogelijk toe te passen. Maar wat betekent hoogwaardig? Wat levert het op, zowel voor het klimaat als financieel en hoe kan duurzaam bosbeheer worden geborgd? Probos zocht het uit in opdracht van het ministerie van LNV als bouwsteen voor de Bossenstrategie en de strategische verkenning 'Ruimte voor Biobased Bouwen'.

In het Nationale Klimaatakkoord en de Nederlandse Bossenstrategie wordt hoogwaardig houtgebruik gezien als een manier om de in het hout opgeslagen koolstof zo lang mogelijk vast te houden in de houtketen en door toepassing van hout, CO₂-uitstoot van grondstoffen met een hoge CO₂-intensieve productie (zoals staal en beton) of met een fossiele oorsprong (zoals kunststof) te voorkomen.

Met dit doel voor ogen is hoogwaardig houtgebruik door Probos als volgt gedefinieerd:

Hoogwaardig houtgebruik is het gebruik van hout, binnen het kader van de houtkwaliteit van het desbetreffende hout, in toepassingen met een zo lang mogelijke levensduur én de mogelijkheid om het hout na deze toepassing te hergebruiken voor dezelfde of nieuwe toepassingen, zodat koolstof zo lang mogelijk blijft opgeslagen in de houtketen. Hierbij vervangt het hout bij voorkeur producten met een hoge negatieve CO₂-impact. Het gebruik van hout voor energie-toepassingen wordt daarbij zo lang mogelijk vermeden.

Heel concreet gaat het dan om toepassing van hout in de woning- en utiliteitsbouw, restauratie, grond-, weg- en waterbouw (GWW) en meubel- en interieurbouw. Denk aan massief hout, gevingerlast- of gelamineerd hout, kruislaaghout (CLT), houten spanen en plaatmateriaal. In de toekomst kan het ook gaan om stoffen uit hout, zoals cellulose en lignine, die worden gebruikt om aardoliecomponenten in de chemie te vervangen.

Hoogwaardiger gebruik, betere prijs?

Een hoogwaardiger gebruik van hout levert CO₂-winst op, maar is

er dan ook sprake van een hogere prijs? Nee, de prijs die wordt betaald met kubieke meter hout uit het bos is gekoppeld aan de vraag vanuit de houtverwerkende industrie. De toepassing waarvoor het hout wordt afgezet is daarbij in sommige gevallen ondergeschikt aan de prijs. Producenten van houtvezels voor de dierhouderij bijvoorbeeld betalen een hogere prijs omdat hun klanten daartoe bereid zijn. Daar komt bij dat de prijs van resthout uit de houtver-

loofhout was er tot voor kort weinig alternatieve afzet beschikbaar.

Het lijkt er dus op dat een verschuiving naar meer hoogwaardig houtgebruik niet automatisch betekent dat de prijzen ook stijgen. Wanneer een beseigenaar bij de houtverkoop als randvoorwaarde stelt dat het rondhout hoogwaardig moet worden afgezet, dan zou dit kunnen leiden tot lagere opbrengsten. Aanvullende financiële beloning kan de bosbeheerder stimuleren om toch randvoorwaarden te stellen voor een duurzame, hoogwaardige afzet van zijn rondhout.

Relatie bosbeheer en rondhoutketen

Het realiseren van een hoogwaar-

naast dienen tijdens het bleswerk de houtkwaliteit en de mogelijke verwerkingsmogelijkheden nog meer aandacht te krijgen.

In het bosbeheer wordt meestal vanuit het aanbod geredeneerd. Wanneer het doel is tot een hoogwaardigere afzet van het Nederlandse hout te komen, dan is veel meer aandacht voor de uiteindelijke afzet van het hout onontbeerlijk. Dat kan door op kleine schaal in korte ketens nichemarkten te ontwikkelen, maar ook door op grotere schaal langjarige afspraken te maken over houtlevering aan individuele partijen of aan een samenwerkingsverband van zagerijen.

Daarnaast spelen de Nederlandse rondhoutverwerkers, momenteel

functioneren van het bos. Al dan niet geborgd via certificering. Daarnaast zal door het beheer ingespeeld moeten worden op de gevolgen van klimaatverandering voor het functioneren van het bos.

Bosbeheerders en de actoren binnen de houtketen kunnen alleen door samen te werken zorgen voor een hoogwaardigere toepassing van hout uit het Nederlandse bos. Zeker op langere termijn. Op korte termijn zal de keuze voor een hoogwaardigere afzet in termen van klimaat niet altijd een betere prijs opleveren. Een financiële stimulans als waardering voor het sturen in het beheer op hoogwaardige houtkwaliteit en gezamenlijke aandacht voor de afzet hiervan richting de juiste kanalen voor hoogwaardige toepassing kunnen

▲ Brug van Japans Lariks, afkomstig uit Nederlands bos (foto: Probos)

werkende industrie, waar zij ook hun product van kunnen maken, sterk is gestegen. Dit is een gevolg van de gesubsidieerde grote vraag naar energiepellets voor met name particulier gebruik hoofdzakelijk in Duitsland. Een ander voorbeeld van een marktsegment waar goede prijzen worden betaald, is het hardhout voor particulieren. Er is een grote vraag naar hardhout en vooral voor

digere afzet van het Nederlandse hout vraagt om samenwerking binnen de gehele Nederlandse bos- en houtketen. Denk in het geval van het bosbeheer aan boomsoortenkeuze bij verjonging en de ontwikkeling van nieuwe bossen. Denk aan het maximaliseren van het aandeel naaldhout en het kiezen voor loofboomsoorten met een goede genenbasis en de potentie om mooi hout te leveren. Daar-

“Een verschuiving naar meer hoogwaardig houtgebruik betekent niet automatisch dat de prijzen ook stijgen”

voornamelijk rondhoutzagerijen, een belangrijke rol. Zij verwerken namelijk het meeste hoogwaardige rondhout uit het Nederlandse bos en hebben bij meer aanbod van inlands hoogwaardig rondhout het voordeel dat de transportkosten kunnen worden beperkt. Zij kunnen echter alleen blijven functioneren wanneer zij zekerheden hebben over het rondhoutaanbod. Meer samenwerking tussen de bosbeheerder en de rondhoutsector is dan ook van groot belang.

Ten slotte

De studie heeft laten zien dat Nederlands hout hoogwaardiger kan worden toegepast en dat daarmee een bijdrage geleverd wordt aan het behalen van de klimaatdoelen. De belangrijkste randvoorwaarde daarbij is dat het bos op een duurzame wijze wordt beheerd met aandacht voor alle facetten van het

ervoor zorgen dat meer hout voor hoogwaardige toepassingen wordt gebruikt.

De grootste stimulans voor het vergroten van de hoogwaardige afzet van Nederlands hout is echter de promotie van de toepassing van hout in sectoren als de woning- en utiliteitsbouw in algemene zin.

Dit artikel is gebaseerd op het Bosbericht 'Meer hoogwaardig gebruik van Nederlandse hout'. Een cijfermatige onderbouwing is te vinden in dit Bosbericht en het rapport van de studie. Het rapport Meer hoogwaardig gebruik van Nederlands hout is beschikbaar op www.probos.nl.

Anne Reichgelt, Jasprina Kremers en Jan Oldenburger